

A pszichológiai kultúra hete

A pszichológiai kultúra hetének rendezvényeit az első három alkalommal Pécsen rendezték meg. Az utóbbi években azonban a művelődési központok szakembereinek szervező munkája, az Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézetének szakmai, valamint az Állami Ifjúsági és Sporthivatalj anyagi támogatása lehetővé tette, hogy az ország jó néhány városában egy időben lépjenek a pszichológia különböző területeinek képviselői az érdeklődők elé.

Ez évben először csatlakozik a rendezvénysorozat-hoz a Csongrád Megyei Tanács Művelődési Központja. Szűkebb hazánkban holnapután, hétfőn kezdődik el a pszichológiai kultúra hete.

Hétfőn délelőtt 10 órakor Fodor Katalin pszichológus előadását hallgathatják meg a magyar társadalmi lelki állapotáról. Ezt követően,

11 óra 30-kor Reform és művelődés címmel tart előadást Tóth János szociológus. Majd 13 órakor Kovács Zoltán történész beszél a magyar társadalom demográfiai helyzetéről. 14 órakor tájékoztató hangzik el a Magyar Demokrata Fórum célkitűzéseiről, taglétszámának alakulásáról, a szegedi elnökség feladatairól. Előadója Fejér Dénes, a JATE kiadó főszerkesztője, az MDF szegedi elnökségének tagja. A felsorolt előadások helyszíne a Csongrád Megyei Tanács Művelődési Központja (Közép fasor 1-3).

Ugyanezen a napon, tehát holnapután, hétfőn este 6 órakor Földékon, a művelődési házban az öregedés művészetéről beszél Ribár János református lelkész.

A pszichológiai kultúra hetének további rendezvényeiről tájékoztatjuk olvasóinkat.

Megalakult az ECHO

Korlátolt felelősségű társaság alapításáról írtak alá szerződést Budapesten, az Agrobank, a Balatonfüredi Városgazdálkodási Vállalat és az Országos Piackutató Intézet képviselői. Az Echo elnevezésű kft.-t ingatlan-közvetítési tevékenységre hozták létre, 3 millió forintos tőzstőkével.

A budapesti székhelyű vállalkozás a Balaton-parton, elsősorban Balatonfüred és Tihany térségében igyekszik felkutatni eladásra váró ingatlanokat, ezeket felújítja, s értékesíti, illetőleg bére adja hazaiaknak és külföldieknek. Munkája során igyekszik figyelembe venni az ügyfelek igényeit, vállalja az ingatlanok felújítását, építését, karbantartását, a fenntartási tevékenységet is. Fő profiljukon kívül forgalmiérték-becsélést, társasházak szervezését, ingatlanügyekre vonatkozó szerződések elkészítését, kereskedelmi szálláshelyek értékesítését, tanácsadást vállalnak.

Hasonló hullámhosszokon

Van időnk rád! Ezt a cseppet sem szokványos állítást táblán hirdetik egy óbudai ifjúsági információs és tanácsadó irodában. Tavaly, amikor betévedtem oda, kaphattam (ingyen!) jogi tanácsot, megtudhattam, mi, hol, mikor kultúra a fővárosban, s ha kérem, adtak volna életvezetési tanácsot is, ajánlottak volna munkát is. Sokféle szolgáltatással bizonygatták a jelmondatukat, hogy „Van időnk rád!”. — Arrt egyébként nyugodtan „kiplakátozhatnak” mások is. Például az alkoholizmus ellen küzdő klubokban is. Akár itt Szegeden is. Mindenütt, ahol hasonló sorsuk foglalkoznak segítő szándékkal egymás problémáival.

Lehetett volna ez a mottója a napokban a mórhalmi szociális otthon takarításán, megújításán fáradozó fiataloknak is, hiszen volt idejük, energiájuk az idős emberek segítésére. Miért? „Mert segíteni jó. És mert nekem is van nagymamám” — mondta az egyikük a kendergyárban. S majdnem ugyanezt mondta a családvédelmi hónap egyik szegedi rendezvényén minap egy nagycsaládos, mikor arról kérdeztem, miért vesz részt az egyesületük munkájában: „Tudja, a hasonló helyzetben lévők jobban megértik egymást, és erősebb bennük az egymást segítő ösztön. Ez az, amire lehet még építeni.”

Hogy ez a megértés, ez a segítő ösztön itt, és most a magyar társadalomban mennyire élő és erős még, azon lehet vitatkozni, az azonban elvitathatatlan, hogy ez képes embereket megmozdítani (lásd a fenti példák!), éppen ezért kell rá építeni. A figyelmet ráirányítani, s hagyni kibontakozni minden belőle fakadó, hozzá kapcsolódó kezdeményezést. Egyénit is, közöset is. Vigyázza, hogy még a látogatást is elkerüljük annak, hogy netán mindenáron „intézményesíteni”, „hivatatosítani”, fennhatóság alá vonni, felülről szervezni, irányítani akarnánk. Mert ez az, ami leginkább „alulról” kezdeményezve, belső, egyéni lelki kényszerből fakadva, spontán szerveződve ér valamit. Eppen azért, mert abból fakad, ami az emberi lét, a humánus legjellemzőbbje, az együttérzés — a törődőképességből. Abból, hogy az ember képes a másik ember iránti érdeklődésre, hasonló sorsok esetén képes beleélni magát a másik helyzetébe, s ha kell, megérzi hogyan, miként lehet segíteni a másikon. Képes arra, mit egyetlen szóval szolidaritásnak nevezünk. S amire — bevallja vagy sem — mindenkinél szüksége van. Egyre nehezedő helyzetünkben a mai magyar társadalomban pedig különösképpen!

Ahhoz, hogy nagyobb terheinket cipelni tudjuk, hogy sokasodó gondjainkon úrrá tudjunk lenni, igenis szükségeltetik az egyenrangú, azonos helyzetű, sorsú, hasonló módon veszélyeztetett, egyforma

nehézségekkel küzdő emberek egymás iránti együttérzése, összetartása, cselekvésben is megnyilvánuló szolidaritása. Mondom ezt annak ellenére — s éppen azért — mert a szolidaritás emlegetése jóideje „kiment a köztudatból”, mert úgy mond, nem fér össze a társadalmi elidegenedés problémáival. Ne is férjen össze, hasson ellenük! Ne tagadjuk, minden egyénnek, minden családnak vannak gondjai, amiket többnyire könnyebben old meg a mások segítségével, baráti, familiáris támaszsal, kisközösségi önszolgálatával. Ezt az úgynevezett önszolgálatot kell szorgalmazni, az egymás támogatásának lehetőségeit kell keresni és előnyben részesíteni — ha úgy tetszik, társadalmi méretben. Azt, hogy legyünk nyitottabbak, érzékenyebbek mások iránt, a kimondott vagy ki sem nyilvánított segítségvárás iránt. Sajátunk és mások felismert érdekei alapján ösztönözödjünk aktivitásra, cselekvő segítségadásra. A súlyosbodó gondokhoz ne csak úgy álljunk hozzá, hogy passzív, egyéni áldozatvállalók legyünk, hanem úgy, hogy aktívan, egymást támogatva — s nemcsak „közönséges” váru — valamiféle szolidáris magatartást tanúsítsunk, s ennek alapján lesznek önszolgálati érdekvédelmi csoportosulásaink. Amire már vannak példák, kezdeményezések (talán elég, ha csak az alkoholizmussal szembeálló klubokat, a fogyatékosok egyesületeit, a nagycsaládosok szerveződéseit említem). Am még kevesek. Ahhoz, hogy több legyen, tágitani kellene az érdekvédelem kereteit, megadni a demokratikus úton való érvényesülés lehetőségeit. Még akkor is, ha ez a szociálpolitikában a helyi tanácsok jogköréit is érintené, s intézményi reformokat is jelentene. Nem kellene ettől félni. Az önszolgálati közösségek, az érdekvédelmi egyesületek létrejöttét nemcsak engedélyezni kellene, hanem segíteni is. Szelebebb körüvé válaszul, eredményességükkel, fontosságukkal arányos támogatással. Bizva az elsődleges szolidaritásérzés, az önszorgálat pozitívumaiban. Amiből a „profit” elsősorban a hasonló helyzetű kisközösségeké lenne — ám társadalmi méretben.

Persze, csak akkor, ha van (lesz) elég figyelmünk, időnk egymásra, az önszolgálati csoportokra. Ha az „intézményes és hivatalos” szociálpolitika partnereiként tudjuk őket kezelni, támogatást adva nekik, támogatást várva tőlük. Ha elhiszük, hogy a társadalmi méretűre duzzadó rivalizálás, egymásra irigykedés, vagy éppen a „kapari kurta” szemlélet nem vezet jóra; ha belátjuk, hogy sokasodó társadalmi politikai gondjaink megoldásához életünk mind több területén elengedhetetlen az érzület és magatartás mit szolidaritásnak neveznek.

Sz. M.

Föld-, víz-, s egyéb szennyezések

Tegnap, pénteken tartotta ülését a megyei környezet- és természetvédelmi bizottság. Elsőként a Tisza Volán környezetvédelmi tevékenységének ismertetésére került sor.

Milyen környezetvédő intézkedéseket tettek az utóbbi időben a Volánnál? A vállalati telephelyiségek egéstermek-kibocsátását mindenképp határértékek belül akarják tartani, ezért a fűtést, a meleg vízszolgáltatást, a gáz- és olajjégőket, hasonló jellegű berendezéseket rendszeresen karbantartják, ellenőrzik. Szakértők bevonásával próbálják megoldani a hűtőjavító műhely forrasztóhelyiségekben keletkező savgőzök eltávolítását; ugyanakkor a tüzelőkészülék-javító műhely porűrítő és töltőhelyiségeiben a légszennyezési forrást megszüntették, a légtérbe por gyakorlatilag nem kerül. Megoldották a festőcsomakban keletkezett hígítógőzök elszívását és leköltetését is. Az autóbuszok légszennyezésének csökkentése — hangsúlyozta az előadó — korántsem egyszerű dolog; a vállalat gépjárműveit általában korszerűtlenek. Egy részük a megengedhetől több szennyezőanyagot bocsát ki (ennek oka többnyire az üzemanyag-ellátó rendszerben keresendő, illetve a motor kopottságával függ össze), de a fennmaradó hányad nitrogén-oxid-, koromkibocsátása is jelentős. A nitrogén-oxid-kibocsátás megengedett határértéke három-négyszerese a nyugati országokban engedélyezett mennyiségnek, tehát nem különösebben vigasztaló, ha azt halljuk, hogy a környezet-szennyezés foka határérték alatt marad. Megoldást alighanem az Ikarus 400 típusú autóbuszok gyártása jelentene, de erre néhány évig még bizvást várhatunk. Az autóbuszok üzemelése zajjal jár; a zajcsökkentést egyebek közt a járműmotorok cseréjével, korszerű légszűrők felszerelésével

Ülést tartott a környezet- és természetvédő bizottság

igyekeznek elérni. A gépjárművek mosásából származó olajos szennyvíz, illetve a tárolótéri csapadékvíz hatástalanítása érdekében szennyvíztisztítót létesítettek a vállalati központi telepen és a szentesi üzemegegyes új forgalmi telepen. Hőmezővársárhelyen befelvezés előtt áll a korszerű szennyvíztisztító mű, a kistéleki készülőben van, a makói szennyvíztisztítás megoldásának tervei pedig az év végéig elkészülnek. Meglévő csatornahálózatát a vállalat folyamatosan gondozza; a veszélyes hulladékok tárolása azonban nem mindenütt megoldott. A mosószapot átmenetileg tárolókban helyezik el, éppúgy, mint a savgyantát. Az éghető hulladékokat konténerbe gyűjtik, a fátadtolajat, a petróleumot az Afornak adják át. Az azbeszt-hulladék elhelyezésére jelenleg is keresik a megoldást a vállalatnál, az ólom-hulladékot pedig a Metalloglobus vállalat szállítja el.

A második tárgyalási téma Szeged környezetvédelmi helyzete volt. A földvédelemről szólv megemlíttette az előadó, hogy családiház-letételek céljaira évente mintegy öt-tíz hektáros területet kell kivonni a mezőgazdaság használatából. A földterület mennyiségi csökkentését csak minőségi földvédelemmel (talajjavítás, vízvándorlás, út- és csatornahálózat kiépítése) lehet ellensúlyozni. A felszíni és talajvíz állapota továbbra sem javult; a Tisza bakteriális szennyezettsége a Maros-torkolat fölött is nagymértékű, a Maros befolyása alatti állapotól nem is beszélve. A Holt-Maros és a gyulai Holt-Tisza vízminőségének javítása mindenekelőtt iszapkostrást igényel, vízcsért csak ez-

után érdemes végezni. A megye talajvízei szintén igen szennyezettek — részben a mezőgazdaság fokozott kemizálása, de főleg a csatornázatlan területeken folyó telkenkénti szennyvízszikkasztás miatt. A legutóbbi vizsgálatról szólva elmondható, hogy Szeged és környéke levegőminőségének állapotát a kén-dioxid-, a szén-monoxid-, illetve a por-szennyeződés határozza meg; a szennyező források száma százon felüli. Az ipari üzemek zajkibocsátása általában csökken, a közlekedésből származó zajok terén azonban nem mutatkozik javulás. A városi parkok faállománya részben előregedett, részben pedig már nem tudja elviselni a környezeti ártalmakat. A zöldterületek rekonstrukcióját folyamatosan végzik a szakemberek.

F. Cs.

A strandidény mérlege

Immár jó 2 hónapja véget ért a strandszezon; a fürdővállalat el is készítette a mérleget, melyből kiderül: milyen volt az idei nyár, milyen mérleggel zárt szezon a vállalat?

Az úgynevezett idényfürdők bevétele több mint 1 millió forinttal nőtt tavalyhoz képest — tájékoztató Fodor Lászlóné gazdasági igazgatóhelyettes és Tölgyesi Béla vállalatigazgató. — Ki kell hangsúlyozni mindenekelőtt: az idén nem nőttek a szolgáltatásárak, s a több hónapos kánikula kifejezetten strandolásra csábította az embereket. Ugyanakkor a fürdővállalat több új szolgáltatást is bevezetett az erre alkalmas területeken; e tényezők indokolják a bevételnövekedést. Ugyanakkor ki kell jelenteni, hogy a fürdőágazat tevékenysége ezzel együtt évek óta veszteséges.

A belépőt, napijegyet váltók száma örömdetenes növekedett, a kabinok kihasználtsága viszont a tavalyi szinten maradt. (Több mint ezer strandkabinnal rendelkezik a vállalat, s valamivel kevesebb, mint háromszázat adott ki belü-

lük.) Az újszegedi partfürdő és a Szikás-ló kempingje vetélkedéséből idén a partfürdő került ki győztesen; még szerencse, hogy bármely terület is a győztes, egyazon kasszába folyik a pénz. A Sziki-kemping visszaszorulásának oka az is lehet, hogy míg tavaly — csúcsidőben — félóránként jártak ide autóbuszok, ebben az évben jóval ritkábban, sőt az SZKV meg is szüntette Sziki-járatait. A kemping melletti kútfúrás is nagymértékben zavarta az üdülőket. A partfürdő kempingje viszont más években nem tapasztalt virágzásnak indult, ami nem csoda: Keves ehhez fogható folyóparti, s ugyanakkor szinte „belvárosi” kemping található az országban, ahol a tisztaság megfelelő, az ellátás ragyogó, s ahol a különféle rendezvények is elférnek — ilyen volt az idén például a motorostalákozó. Szikás-fürdő nudista strandja nagy forgalmat bonyolított le, de ez a „kieső” kempingvendégeket csak kevés pótolta; egyébként meggyengedő; a napijegyes Sziki-látogatók száma hat-ezerrel meghaladta a tavalyit.

Fürdők, hajók, és kabinok...

Hogyan működött a strandokon a vendéglátás? A pavilonok száma, s az árbevétel egyaránt növekedett — e részterület tehát nyereséggel zárta az idényt. A hurkát-kolbászt, üdítőket, egyebet áruló pavilonokat a tavalyi évtől szerződéses módon üzemeltetik, ami — s ez egyértelműen kiderült a nyáron — a vállalatnak, s a szerződött feleknek általában kölcsönösen előnyös. Egyedül a Szikás-tavi ABC-bolt üzemeltetését kellett „szabadkasszássá” alakítani, ez azonban nem meglepő; az általános jellegű árukészletet tartó ABC-üzletek általában kis haszonkulccsal dolgoznak.

A hajóforgalomból, az állóhajók, úszóházak látogatásából származó bevételek a tavalyi szinten maradtak — e terület bevétele, mintegy félmillió forint a nyereséges működés esélyét nagymértékben rontja a téli tárolás 800 ezer forintba kerül a teletetés —, a hajók, úszóházak karbantartása, időnkénti felújítása. (Csak az Odessza motoros rendbetéte le 554 ezer forintot visz el

Föltétlenül meg kell említeni — mint forgalomfokozó tényezőt — a felújított, pancsoló- és úszómedencével, óriáscsuszával ellátott SZUE-t is, ami nagy népszerűségnek örvendett a nyáron felnöttek, gyerekek részéről egyaránt.

A vállalat tulajdonában úgynevezett állandó fürdők is vannak, ezek bevételei kevesek 1 millióval volt több a tavalyi nyárhoz képest. Ezen belül azonban például a gőzfürdő forgalma negyedévenként 250 ezer forinttal csökkent — az ott dolgozó orvosok ugyanis újabban az SZTK központi intézetében rendelnek, a gyógyászati helyszíni fölírására tehát nincs mód. A gőzfürdő épületének felújítását egyébként a régi Hungária rendbetétele után tervezik; s mindenekelőtt a gyógyszerellátások kiépítésére majd nagy teret. Az újszegedi termálfürdővel nagy tervei vannak a vállalatnak: egyelőre ideiglenes földalatti, belátható idén belül pedig állandó folyó köti majd össze a fürdőt és a szomszédban levő gyógy-szállót.

Farkas Csaba

Elnapolt döntés

Tegnap, pénteken elnökválasztó közgyűlésre voltak hivatalosak a Zákányszéki Egyetértés Szakszervelet tagjai. Két sikertelen forduló után ez lett volna a harmadik. A fél éve tartó döntésképtelenség tovább tart, hisz a jelenlévő aktív és nyugdíjas korú tagság

arányából kiszámított határozatképességet jelentő 664 tagból húsz hibádzott. A 9 óra órásszűkített, a kollektív bölcsességét megtestesítő fórum 12 óráig várt, majd az emberek hazamentek. A témára még a negyedik forduló előtt visszatérni kívánunk.